

Sygn. akt III AUz 119/23

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Olszewska (spr.)

Sędziowie: SSR del. Aleksandra Fischer

SSA Grażyna Wiśniewska

Protokolant: Małgorzata Soczówka

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2023 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania M. J.

przeciwko Centralnej Komisji Lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych

o niezdolność do służby w związku ze służbą w Służbie Więziennej

na skutek zażalenia M. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 20 lutego 2023 r. sygn. akt VII U 3243/22

postanawia:

oddalić zażalenie;

odstąpić od obciążania M. J. kosztami postępowania zażaleniowego.

Grażyna Wiśniewska A. A. F.

III AUz 119/23

UZASADNIENIE

punktu 1. postanowienia z dnia 29 sierpnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 20 lutego 2023 r. Sygn. akt VII U 3243/22 odrzucił odwołanie M. J. (pkt 1) i zasądził od M. J. na rzecz Centralnej Komisji Lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2). W uzasadnieniu wskazano, że M. J. odwołał się od orzeczenia Centralnej Komisji Lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych nr (...) z 1 września 2022 r. w części dotyczącej stwierdzenia nieistnienia związku schorzeń ze służbą (część A pkt 13), możliwości pracy poza służbą w resorcie MSWiA i braku jakichkolwiek przeciwwskazań do zatrudnienia (część C pkt II ust. 1 i 2), zdolności do pracy (część C pkt III ust.1), zaliczenia do trzeciej grupy inwalidzkiej (część C pkt III ust.3), ustalenia, że inwalidztwo nie pozostaje i nie powstało w związku ze służbą oraz szczególnymi warunkami i właściwościami służby (część C pkt III ust. 4 i 5), a także stwierdzenia, że inwalidztwo jest czasowe (część C pkt III ust. 7). W piśmie procesowym odwołujący wskazał, że jego

odwołanie nie dotyczy decyzji o przyznaniu renty inwalidzkiej ani decyzji odmownej przyznania prawa do emerytury i że skarży pierwotne orzeczenie Centralnej Komisji Lekarskiej. Czyniąc rozważania Sąd Okręgowy wyszedł z art. 476 § 2 k.p.c., zgodnie z którym przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących: ubezpieczeń społecznych, emerytur i rent, innych świadczeń w sprawach należących do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, świadczeń odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Ochrony Państwa, Służbie Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Sąd Okręgowy wskazał, że odwołanie przysługuje od decyzji wydanej przez organ rentowy. Natomiast tak jak orzeczenie komisji lekarskiej ZUS nie podlega zaskarżeniu do sądu, tak i orzeczenie centralnej komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w tej części, w której dotyczy stwierdzenia istnienia lub nieistnienia związku choroby ze służbą nie może być poddane kontroli sądowej, gdyż idzie w tym wypadku o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego, którego prawidłowość może zostać skontrolowana w przypadku odmowy wypłacenia świadczeń rentowych, odszkodowawczych czy emerytalnych. Tylko orzeczenia o zdolności do służby podlegają zaskarżeniu, ale nie do sądu powszechnego, a do wojewódzkiego sądu administracyjnego (por. wyrok WSA w Warszawie z 23 lutego 2022 r. sygn. II SA/Wa 2143/21). Sąd Okręgowy podniósł, że skoro droga sądowa w sprawie z odwołania od orzeczenia centralnej komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych nie przysługuje, a jednocześnie nie ma też organu zobowiązanego do rozpoznania takiego odwołania, któremu Sąd winien przekazać odwołanie, na podstawie art.199 §1 pkt.1 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zażalenie na niniejsze postanowienie złożył M. J., zaskarżając je w całości i żądając zmiany postanowienia i orzeczenie zgodnie z żądaniem sformułowanym w odwołaniu ewentualnie o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu zażalenia M. J. powołując się na treść art. 476 § 4 k.p.c. wskazał, że Centralna Komisja Lekarska podległa ministrowi do spraw wewnętrznych jest organem rentowym, a zatem w jego przekonaniu od jej „decyzji” przysługuje odwołanie stosownie do § 2 tego przepisu.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Wskazać należy, że stosownie do art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna. Natomiast zgodnie z art. 464 § 1 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych odrzucenie pozwu nie może nastąpić z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, gdy do rozpoznania sprawy właściwy jest inny organ. W tym wypadku sąd przekaże mu sprawę. Zatem w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z treścią art. 464 § 1 k.p.c., odrzucenie pozwu jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy do rozpoznania danej sprawy nie jest właściwy nie tylko inny sąd, ale również żaden inny organ administracji publicznej. Z kolei sprawami z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawy, które zostały wszczęte odwołaniem od decyzji organu rentowego dotyczącej przedmiotu określonego w art. 476 § 2 pkt 1, 2, 4 i 5. Chodzi tu o decyzje dotyczące ubezpieczeń społecznych, emerytur, rent i innych świadczeń w sprawach należących do właściwości ZUS, a także świadczeń odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Ochrony Państwa, Służbie Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Poza tym przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się także sprawy wszczęte na skutek niewydania przez organ rentowy decyzji we właściwym terminie (art. 477(9) § 4). Skarga na bezczynność organu rentowego, o której mowa w art. 477(9) § 4, przysługuje jednak tylko w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Przedmiot decyzji wydawanych przez organy rentowe, od których przysługują odwołania do sądu ubezpieczeń społecznych, określają przepisy szczególne. W piśmiennictwie wskazuje się, że do zakwalifikowania sprawy jako sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 476 § 2 k.p.c. konieczne jest łączne zaistnienie dwóch przesłanek – przynależności sprawy do jednej z czterech wyliczonych w tym

przepisie kategorii i wniesienia wszczynającego postępowanie przed sądem odwołania od decyzji organu rentowego (tak A. Rutkowska [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, red. O. M. Piaskowska, LEX/el. 2023, art. 476.). W ocenie Sądu Apelacyjnego zaprezentowana w zażaleniu wykładnia art. 476 § 2 i § 4 k.p.c. zgodnie z którą Centralna Komisja Lekarska podległa ministrowi do spraw wewnętrznych jest organem rentowym jest całkowicie chybiona. Wskazać należy, iż organami rentowymi są organy uprawnione do wydawania decyzji w zakresie ubezpieczeń społecznych wymienione w art. 476 § 4 k.p.c., a więc jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wojskowe organy emerytalne oraz organy emerytalne resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, właściwe do wydawania decyzji w sprawach, o których mowa w § 2 oraz Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy odwołujący jest funkcjonariuszem Służby Więziennej, zaś organem właściwym w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy SW określonym w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie organu właściwego w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2022 , poz. 2721) jest Dyrektor Biura Emerytalnego Służby Więziennej.

Natomiast Centralna Komisja Lekarska podległa ministrowi do spraw wewnętrznych, działająca na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (t.j. Dz.U.2020 poz.398) nie jest organem rentowym w rozumieniu przepisu art. 476 § 4 k.p.c. Stosownie do przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. komisje lekarskie orzekają w dwóch instancjach: w pierwszej instancji - rejonowe komisje lekarskie, w drugiej instancji - Centralna Komisja Lekarska. Od orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej przysługuje odwołanie do Centralnej Komisji Lekarskiej (art. 42 ust.1), natomiast ustawa nie przewiduje środka zaskarżenia od orzeczenia Centralnej Komisji Lekarskiej. Sąd Apelacyjny wskazuje, że w rozpoznawanej sprawie odwołujący błędnie interpretuje orzeczenie Centralnej Komisji Lekarskiej jako decyzję w rozumieniu art. 476 § 4 k.p.c. Tymczasem orzeczenie to stanowi dopiero jeden z warunków ustalenia prawa do świadczeń, zakresu i wysokości tych świadczeń. Prawidłowo Sąd I instancji stwierdził, że orzeczenie Centralnej Komisji Lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w tej części, w której dotyczy stwierdzenia istnienia lub nieistnienia związku choroby ze służbą nie może być poddane kontroli sądowej, gdyż w tym wypadku chodzi o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego. Prawidłowość takiego orzeczenia może zostać skontrolowana w przypadku odmowy wypłacenia świadczeń rentowych, odszkodowawczych czy emerytalnych przez Dyrektora Biura Emerytalnego Służby Więziennej. Od orzeczenia Centralnej Komisji Lekarskiej nie przysługuje odwołanie do sądu ubezpieczeń społecznych. Odwołanie przysługuje natomiast od decyzji wydanej przez organ rentowy, której podstawą może być orzeczenie komisji lekarskiej. Sąd odwoławczy aprobuje również stanowisko Sądu I instancji, iż nie ma organu zobowiązanego do rozpoznania takiego odwołania, któremu Sąd winien przekazać odwołanie. Z przedstawionych przyczyn zażalenie jest nieuzasadnione i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

G. W. A. O. A. F.